

Preotul Constantin Popescu

PREOT ECONOM CONSTANTIN
RĂDULESCU POPESCU (6 IANUARIE
1886- 16 OCTOMBRIE 1952).
PAROH LA VLĂDENI-IALOMIȚA
(1909-1921) ȘI SF. ANDREI PALAS-
CONSTANȚA (1921-1952)

*Preot drd. Adrian Lucian
SCĂRLĂTESCU¹*

VIAȚA

În ceea ce privește data nașterii părintelui Constantin Rădulescu Popescu, sunt mai multe variante: 6 ianuarie 1886², 12 ianuarie 1886³, 22 ianuarie 1886⁴, 24 ianuarie 1886⁵. Cea mai apropiată de adevăr este cea primită de la însăși soția părintelui, Aneta Popescu,

din însemnările sale biografice, și anume data de 6 ianuarie 1886.

După aceeași sursă, preotul Constantin Popescu a fost hirotonit la 14 octombrie 1909⁶, dar este, probabil, o greșală, fiind vorba de 14 septembrie 1909, de vreme ce Aneta Popescu afirmă că a plecat la 30 septembrie, a doua zi fiind duminică și fiind necesară prezența la Vlădeni, parohia soțului ei⁷.

Preotul Constantin (Rădulescu) Popescu s-a născut în comuna Bordușelu, jud. Ialomița, în familia preotului Ioan Rădulescu și a preotesei Bălașa.

A absolvit Seminarul din Cernăuți, Facultatea de Teologie din București și Facultatea de Filosofie și Litere din București, specializarea Istorie.

În septembrie 1909 s-a căsătorit cu Aneta Petru, fiică de preot. În anul 1960, familia a fost înștiințată că părințele a decedat în temniță la 16 octombrie 1952⁸.

Preotul Ioan Rădulescu s-a născut la 26 martie 1858, a absolvit seminarul inferior și a fost numit la parohia Bordușelu în ziua de 15 iulie 1883⁹.

Numele părintelui Constantin s-a schimbat din Rădulescu în Popescu, deoarece el era Constantin sin/ fiul lui popa/Popa, urbanizat cu sufixul „escu”. Nu este singurul caz. La Buești-Ialomița, fiul preotului Teodor Tudor/Tudorache s-a numit Nicolae/Nae Popescu și a slujit la Buești, între 1863-1904 și apoi la Biserica Sfânta Treime-Tei din București.

Când avea doar 17 ani, Aneta, fiica familiei preotul Andrei și Elena Petru din Iazu, s-a căsătorit cu Constantin Popescu, fiul preotului Ioan Rădulescu, din Bordușelu. Preotul Andrei Petru a avut opt copii: David/Davidică, Voichița, Silvestru/Vică, Nicu/Nicolae, Aneta, Mitică, Marioara, Agripina.

Aneta Petru și Constantin Popescu s-au căsătorit după obiceiul timpului, cu pețitori sau intermediari. Fiul preotului Ioan Rădulescu din Bordușelu, cu un unchi al său, a venit să o vadă într-o zi de Sf. Ilie. Nu s-au văzut decât de departe, el fiind sub o boltă de viță iar ea în spatele unei perdele, de la o fereastră. După trei săptămâni, împreună cu fratele său precum și alți tineri, tânărul seminarist a venit la logodnă, cu trăsura. S-au logodit la 16 august 1909 iar la trei zile după logodnă au mers la Tribunalul din Călărași, pentru a legaliza foaia dotală. Mireasa, cu tatăl ei, preotul Andrei Petru au găzduit la o rudă iar mirele – la un hotel.

Nunta s-a făcut la 6 septembrie 1909, Aneta rămânând în casa părinților, până la hirotonia lui Constantin Popescu. A plecat de acolo la 30 septembrie, a doua zi fiind duminică și fiind necesară prezența la Vlădeni, parohia soțului ei.

Aneta se considera o femeie simplă, din modestie și smerenie, dar era deșteaptă și spirituală. A citit mult,

din toate domeniile de activitate, pentru a-și îmbunătăți cultura proprie.

Aneta și-a dorit să meargă mai departe la școală. De mică a citit foarte mult. Părinții săi nu au putut ține în școli pe toți copiii și au optat pentru a-i trimite mai departe doar pe băieți, urmând ca pe fete să le mărite. Mama sa, preoteasa Elena, a intuit că Aneta are aptitudini și înclinații pentru a fi preoteasă.

Ca preoteasă, Aneta a urmat pas cu pas viața pe care o duceau părinții ei, luându-i ca exemplu¹⁰. Aneta a regretat foarte mult că a rămas aproape analfabetă, dar nu era vina ei¹¹.

Era pasionată de astronomie. La 15 februarie 1961, chiar de ziua ei, a avut loc o eclipsă totală de soare. „Dacă părinții m-ar fi dat mai departe la școală, acestui studiu (astronomia - n.n.) m-aș fi dedicat, cred”¹².

Spre sfârșitul vieții a avut vederea afectată și n-a mai putut scrie.

Aneta s-a căsătorit la vârsta de 17 ani. La 25 de ani i se spunea preoteasa cea bătrână.

Aneta Popescu a murit pe 30 noiembrie 1971 și este înmormântată în Cimitirul Central Constanța.

Licențiat în Teologie, părintele econom Constantin Popescu-Vlădeni s-a transferat la parohia Sfântul Apostol Andrei din Constanța în septembrie 1921 de la parohia Vlădeni-Ialomița¹³. Era paroh și econom la aceeași parohie, numită Sf. Andrei-Palas și în anul 1946¹⁴. Parohia Sf. Apostol Andrei-Palas avea o casă de rugăciuni, zidită în anul 1925¹⁵.

La Constanța, părintele Constantin Popescu a ctitorit Biserica „Sf. Andrei” și a fost profesor, în perioada interbelică, la Liceul „Mircea cel Bătrân”.

La foarte scurt timp de la intrarea României în Primul Război Mondial, pe 2 septembrie 1916, părintele Constantin Popescu a fost mobilizat pe front, întâi la Ambulanța Diviziei a 4-a, apoi la Divizia a 13-a, Brigada 13 Artilerie și Regimentul 2 Vânători. După încheierea păcii, în vara anului 1918 s-a întors în parohie. Trei ani mai târziu, preotul Constantin Popescu s-a transferat la Biserica „Sf. Andrei” din Cartierul Palas-Constanța, iar pe 18 iunie 1923, a fost numit revizor eparhial în administrația bisericească.

Preotul Constantin Popescu avea licențe în Teologie și Istorie. Deși predase Istoria și Religia la Liceul din Constanța, odată cu venirea comuniștilor, licențele nu-i mai foloseau la nimic¹⁶.

Ca pensionar, a împărțit venitul/serviciile religioase din popor cu un confrate dar acesta i le-a luat pe toate.

În ziua de 24 ianuarie 1925 a conferențiat în fața profesorilor, publicului și a elevilor liceului din Constanța¹⁷.

Preoteasa Aneta Popescu

La 15 mai 1925, a avut loc Adunarea generală a Societății preoțești „Solidaritatea”, între membrii căreia se afla și preotul Constantin Popescu¹⁸.

În septembrie 1925, profesorii Liceului din Constanța au trimis o telegramă protest Ministrului Instrucțiunii Publice, referitor la legalitatea unui examen. Unul dintre semnatori era și preotul Constantin Popescu¹⁹.

Prin Î.D.R. nr. 2653, dat în Sinaia la 8 octombrie 1925, a fost cinstit cu Medalia „Răsplata Muncii pentru Biserică” clasa I²⁰.

În decembrie 1925, Protoieria județului a intervenit pe lângă Primărie, în sensul de a prevedea în bugetul pe anul 1926 și subvențiunile necesare întreținerii celor două parohii din Anadolchioi și a celei din Palas.²¹

În 1933, părintele Constantin Popescu era protoierul județului Constanța.

În 1952 a fost arestat pentru atitudinea sa împotriva regimului comunist. A murit în pușcăriile comuniste, locul exact al martirajului necunoscându-se²².

Preoteasa **Aneta Popescu (15 februarie 1892-30 noiembrie 1971)**, soția preotului **Constantin Popescu**, ctitorul Bisericii „Sf. Andrei” din Constanța, a alcătuit un Jurnal, păstrat timp de 40 de ani în arhiva familiei. El a văzut lumina tiparului în Canada, cu titlul Aneta C. Popescu, „Jurnalul meu prin două războaie mondiale”, Reflection Publishing, Editura Reflecției, California, volum care reprezintă însemnările periodice în decursul a 55 de

ani (1909–1964), editate și tipărite de **Ana Eliza (Lizeta) Săvescu**, nepoata cea mare a preotesei Aneta Popescu.

Memoriile preotesei Aneta cuprind și anii negri din timpul comunismului din România și cei mai negri din frumoasa familie de preot²³.

PREOT MILITAR

Despre activitatea de preot militar a părintelui Constantin Popescu, părintele iconom Constantin Nazarie a consemnat: „48. Preotul Constantin I. Popescu, Parohia Vlădeni, de la ambulanța Diviziei a IV-a; a urmat formația în tot timpul, în marșuri și pe câmpul de luptă.

În Transilvania și-a îndeplinit datoria de confesor la patul bolnavilor și muribunzilor.

La Sinaia, timp de aproape 40 de zile, preotul era nelipsit de (la) sala de pansamente, consolând pe răniți.

În perioada de reorganizare a ridicat moralul trupei fiind mult apreciat de ofițeri și trupă ca preot cult.

De la izbucnirea epidemiei de tifos exantematic, în timpul iernii și pe toate intemperiele, a condus pe mulți la locul de veci, slujind și la alte spitale.

Și-a îndeplinit serviciul cu mult zel, devotament și fără preget, până când a căzut bolnav de tifos exantematic, destul de grav. Restabilit, continuă a-și îndeplini datoria cu aceeași ardoare, iubire de țară și armată (Dr. Marian)²⁴.

În Tabloul de la 14 august 1916, la Vlădeni este trecut preotul paroh Enache Petrescu, cu mențiunea mobilizat²⁵.

La 2 septembrie 1916 a venit pentru părintele Constantin ordinul de mobilizare pe lângă Ambulanța Diviziei a 4-a. A plecat pe front la 4 septembrie 1916. La Vlădeni, în lipsa preotului Constantin, mai venea pentru slujbe preotul din satul Găița.

La 11 septembrie 1916, Ambulanța Diviziei a IV-a înainta Administrației Casei Bisericii o declarație a părintelui Constantin Popescu, paroh la Vlădeni-lalomița, cu rugămintea de a emite un Certificat, în dublu exemplar, pe care să-l trimită pe câmpul de operațiuni, fiind necesar pentru a-i plăti alocațiile gradului militar.

Din Declarația sa, de la Șinca Veche, din 11 septembrie 1916, reieșea că părintele Constantin Popescu fusese mobilizat cu gradul de confesor, prin Ordinul nr. 40, telegrafic, la Ambulanța Diviziei a IV-a și că opta pentru alocația de grad militar pe tot timpul mobilizării. Din alocațiile gradului său militar dorea să se plătească familiei sale, anume preotesei Aneta C. Popescu, din Vlădeni-lalomița, drepturile prevăzute de lege, conștând în 180 lei²⁶.

La 15 martie 1917, Aneta a aflat că părintele Constantin era bolnav de tifos exantematic. Referitor la acest moment, preoteasa scrie: „Doamne, Doamne, apără și nu mi-l lua!

Mi se sfâșie inima de durere, când mă gândesc că a trăit o viață întreagă de suferinți, a muncit și s-a ridicat prin el însuși și acum, când a pășit cu piciorul pe treapta frumosului ideal, să se piardă! Ar fi nedrept și soarta prea crudă. E prea bun, Doamne și prea necesar lumii de acum, ca să nu-l lași să te reprezinte pe acest pământ! El a făcut și ar face cinste tagmei lui, societății și a mai avut și darul de a mă face și pe mine fericită. Nu-i vorbă, că nu mă gândesc decât foarte puțin la mine și la acești doi copii. Cine ne-a dat viață ne va purta de grijă și de acum înainte. Inima mea se strânge de durere, când mă gândesc la prețioasele lui calități. Ah, m-apucă nebulia, când mă gândesc să dispară.

Dumnezeule, aibă-ne în grijă. Dăruiește-i sănătate, nimic nu cer mai mult. Averile pământești am renunțat de mult la ele, pe bunul meu Costică dăruiește-mi-l li vom munci din nou, vom face ce vom putea și vom fi din nou fericiți!”²⁷.

La 19 mai 1917, Aneta Popescu a aflat că părintele va fi mutat de la Divizia a 4-a, la un regiment pe front, fiindcă fusese avansat căpitan.

În urma participării la război, părintelui Constantin Popescu i-a fost afectat auzul.

ACTIVITATEA ÎN ASOCIAȚIA CULTURALĂ „CARTEA SUB ICOANĂ”

La temelia Asociației „Cartea sub icoană” stătea cultul morților. Încă de la început, cărțile se împărțeau ca pomană la parastase. Se avea în vedere exemplul oferit de un părinte dintr-un sat moldovean,

preotul Constantin, tatăl profesorului C. Mureșanu.

Acesta a înființat asociația în anul 1934, când, de Ziua Cărții, împreună cu câțiva elevi, au dăruit săracilor, în Piața Ovidiu, cărți adunate de pe la autorități, prieteni, librării. Așa a luat naștere Praznicul cărții. În afara cărților se mai ofereau izvoade de covoare și cusături naționale și o icoană sfințită. Cărțile sunt așezate sub icoană, alături de busuioac. Femeile sunt sfătuite să dea cărți de sufletul morților. Odată pe an, de Ziua Cărții se organiza Praznicul cărții, când se împărțeau săracilor cărți după nevoile sufletului și ținutului unde se făcea praznicul.

Între 1934-1938, asociația a dăruit oamenilor săraci cărți strânse de la oameni de bine și 44.000 de cărțile din Biblioteca Asociației, care avea 10 numere: 1) Mântuirea prin rugăciune, de preot Constantin Popescu; 2) Mihai Eminescu, Poezii, ediție populară, îngrijită de prof. C. Mureșanu; 3) Prietenul nostru, pomul, de prof. Onoriu Mironescu; 4) Un apostol al școlii: D. Popovici, de prof. C. Mureșanu; 5) Proverbe albaneze, de D. Pascu; 6) Solitare, sonete de Al. Gherghel; 7) Proverbe de la români și de la alte neamuri, de C. Mureșanu; 8) Bucăți alese, de Petru Vulcan; 9) Calendar 1937; 10) Calendar 1938, cu sfaturi pentru săteni.

Asociația a oferit cărți și soldaților.

Dr. C. Mureșanu, laureat al Academiei Române de mai multe ori, era și autorul unei originale lucrări de pedagogie, în franceză și tradusă în spaniolă „Educația adolescentului prin compoziția liberă”, rod al experienței în Liceul „Mircea cel Bătrân” din Constanța²⁸.

La început, asociația a avut în frunte pe dr. prof. Const. Mureșanu, inițiator și fondator. Apoi – pe Gh. L. Dumitriu, fost președinte al Curții de Apel Constanța, sprijinit de câțiva intelectuali²⁹.

În seara zilei de 23 decembrie 1933, părintele Constantin Popescu a participat la serbarea pomului de Crăciun, de la Grădina/Grădinița de copii din I.C. Brătianu, unde s-au executat coruri, jocuri, s-au recitat poezii. Părintele a vorbit despre însemnătatea zilei iar Asociația „Cartea sub icoană” a împărțit diferecrite cărți³⁰.

În prima zi de Crăciun, a anului 1933, Asociația culturală „Cartea sub icoană” a trecut prin satele dobrogene dăruind 1500 exemplare din recentele sale tipărituri: Poezii de Mihai Eminescu și Mântuirea prin rugăciune, de preot Constantin Popescu, în Fântânele, vechiul Cocealac-Domnești, Sarai, Negru Vodă, (cartierul) Palas, Techirghiol sat.

„În paraclisul de la Palas. În cartierul de aici, cu locuințe albe și uniforme, armonic distribuite pe aleea pietruită, unde misticismul clopotului de la micul paraclis se pierde în huruit de vagoane și-n zgomote asurzitoare de locomotivă, înțelepciunea unii preot iubit și respectat, blând și autoritar, a prilejuit mișcării noastre să cucerească, printr-o mare și strălucită biruință, încredere și inimi, impuls și vigoare, noi și nemăsurate energii de lucru creator.

Am intrat în bisericuța întru nimic deosebită la exterior de celelalte locuințe, cu sentimentul de umilință al creștinului în fața puterii divine. În mijlocul cântărilor de înaltă și fierbinte preamărire dumnezeiască, în cadrul simplității decorului sumar, evocator de catacombă din păgânească vreme, Asociația „Cartea sub icoană”, prin vrednicia și adâncă valoare morală a părintelui Costică, a sădit în suflete sentimente de adevărată creștinătate, a plămădit credințe și a inaugurat o inovație în felul de propagandă cultural-religioasă.

Tâlcul unor Evanghelii. Tăcuți și confundați în desăvârșita liniște, am ascultat tâlcul evangheliei și-am

desprins din atitudinea evlavioasă și disciplinată a mulțimii credincioase și îngenunchiate înghesuită în biserica cu interior scund și mohorât, cu aspect de străvechiu locaș de închinăciune, semnul puterii cuvântului și farmecul puterii.

După înțeleapta interpretare a Evangheliei lui Matei „Uciderea copiilor” și minunata apologie a credinței din cea mai sugestivă minune a Mântuitorului „Vindecarea orbului”, după chibzuitul îndemn către cultura evanghelică, dătătoare de intensă viață sufletească și morală, darul luminat al preotului cinstit și drept, încadrat de sfințenia icoanelor și învăluit în lumina făcliilor de mare praznic, a sfințit ofranda sinceră și gratuită din suflet hărăzită de asociația noastră, nenumăratele cărți, minunate distribuite în biblioteci colțare, purtătoare de cruce, semnul biruinței și al nădejzii, cu hărnicie făurite în ateliere de muncitorească și îndemănatecă mână³¹.

Misionarii „Cărții sub icoană” organizau Denii culturale, în școli, în sălile de serbare, cu tineri înfloriți în straie naționale și cântece, poezii, jocuri. Prin talent și distincție sufletească, serbarea se ridică la noblețea unei slujbe religioase. După serbare, „Cartea sub Icoană” împărtășea poporul cu raze din poezia lui Eminescu. În ziua de Crăciun a anului 1933, „Cartea sub Icoană” a distribuit 3270 cărți și broșuri, în comunele Techirghiol, Cogealac, Anadolchioi, Fântânele, Negru Vodă, Crișan, Sarai, precum și în Cartierele I.C. Brătianu și Pallas din municipiul Constanța.

La Palas, după slujbă și predică, preotul a sfințit ofranda asociației: nenumăratele cărți, minunate distribuite în biblioteci colțare, purtătoare de cruce, semnul biruinței și al nădejzii, cu hărnicie făurite în ateliere de muncitorească și îndemnatecă mână. Păstrători și răspânditori ai cărților erau văduva Matache, baba Stânca, moșneagul Ilie, studentul Fățoiu, muncitorul Badea, elevul Bădică și alții. Profesorul Dr. Constantin Mureșan a arătat rolul binecuvântat al cărții, legătura ei cu biserica și armonia celor doi factori întru propășirea și desăvârșirea sufletului omenesc. După miruit și primirea anafurei, colaboratorii devotați ai asociației, M. Sotir, I. Popescu, V. Petroiu, Săndulache și Șt. Mitef, au împărțit hrană sufletească în cărți cu urări de voie bună și sănătate.

Datorită părintelui Constantin Popescu, „Cartea sub icoană” a tipărit și distribuit gratuit în Cartierul Palas 3000 de cărți de rugăciuni, precum și biblioteci/dulapuri de lemn. Casa preotului era templu de renaștere morală, pentru muncitorii, funcționarii și intelectualii din Pallas.

„Cartea sub icoană” împărțea cărți în județele Constanța, Tulcea și Caliacra³².

La 18 februarie 1934, Asociația culturală „Cartea sub icoană” a cinstit pe un bătrân profesor dobrogean, Alexandru Alecu. La agapă, preotul Constantin

Popescu a rostit Tatăl Nostru iar Muftiul județului, Saic Amduraman – o rugăciune în limba arabă, conform ritualului instituției de cultură. De asemenea, în seria alocuțiunilor, în numele Bisericii, a vorbit părintele Constantin Popescu³³.

În amintirea și pomenirea profesorului Teodor Alesseanu, în ziua de 24 februarie 1935, profesorul dr. C. Mureșanu, președintele Asociației culturale „Cartea sub icoană”, a venit la biserica părintelui Constantin Popescu pentru a se face o mică slujbă religioasă și pentru a se da fiecărui creștin câte o carte³⁴.

La sfârșitul lui februarie 1937, Asociația culturală „Cartea sub icoană” a organizat o serbare religio-artistică la Sindicatul docherilor manuali din Constanța, în fața unui număr de 700 de membri. Preotul Constantin Popescu a săvârșit slujba de sfințire a apei apoi a stropit cărțile ce urmau a fi donate mulțimii: 300 exemplare din „Calendarul 1937” și 30 volume „Din umbră”, versuri de poetul dobrogean Al. Pop. Scărișoreanu³⁵.

Sâmbătă, 27 martie 1937, „Cartea sub icoană” a desfășurat o impresionantă solemnitate la Căminul ucenicilor din Constanța. Preotul Constantin Popescu, profesor la Școala de ucenici și membru în asociație a ținut un discurs³⁶.

Duminică, 6 martie 1938, în stațiunea balneo-climaterică Carmen-Sylva, în cadrul unei ceremonii religioase, organizată de preotul paroh M.I. Buricescu la biserică, Asociația „Cartea sub icoană” a împărțit, gratuit și sfințite, 40 de exemplare din broșura „Calendar 1938”³⁷.

EFORTURILE PENTRU CONSTRUCȚIA BISERICII „SF. ANDREI”-PALAS DIN CONSTANȚA

La 11 februarie 1934, locuitori din Cartierele Brătianu, Medeea, Movilă și Parcul C.F.R. Palas, s-au adunat în mare număr la Școala „Brătianu”, pentru a alcătui un Comitet pentru ridicarea unei monumentale biserici. După cum a precizat părintele Constantin Popescu, era necesar un nou locaș de cult, în mijlocul parohiei, deoarece biserica de atunci se afla la extremitatea parohiei și devenise neîncăpătoare³⁸.

Despre acest Comitet, Preotul Constantin Popescu a făcut precizări în articolul său „Suflete care te înalță”, în „România de la Mare”, 24 septembrie 1934, p. 1: „(...) La mine în parohie s-au pus bazele unui Comitet, care ar avea îndatorirea de a strânge fonduri în vederea unei ridicări de biserică. La mine în parohie zac sărăcia și mizeria. Nu cred să se vadă în altă parte goliciunea mizeriei, ca aici.

Și totuși, nu mi s-a dat, în preoția mea de 25 de ani, să văd atâta măreție de suflet, atâta avânt și atâta dragoste

pentru jertfa lunară ce o fac păstoriții mei. Mai toți din Comitet formează o legătură și mă doare în suflet că nu le pot răsplăti real avântul și jertfa lor. Și așa vrea chiar să mai cruț ceva, însă îmi este cu neputință: zăporul a început.

Într-o goană creștină, văd pe unii din Comitet ca P. Caragea, Stroescu Pandele, Badea Petre, Cergău, Cristache Bădiță, Tănase, Răceală, Fronea, Negulescu, Țigănilă, Topor, I. Constantin și alții ca să strângă ce pot și cât pot iar o vădană ca Anica Dobre să vie singură, nesilită, să-și dea contribuția lunară de 150 lei.

Mai mult, creștine cetitor, urmărește cu interes rândurile care s-aștern:

„Cu plecăciune, părinte. Astăzi am depus domnului Stroescu suma totală de 1500 lei, pentru sfânta biserică. Dacă alții, din cei ce s-au înscris, au depus o sumă mai ridicată decât mica sumă ce o depun eu, din banii acelor și ai mei să se puie prima piatră la sfântul locaș. Mica sumă ce o depun integral e din buna mea voie și neforțată de nimeni și-i câștigată prin ajutorul lui Dumnezeu.

Rog a se cumpăra piatra primă cu acești bani. Dacă Dumnezeu îmi va ajuta, voi mai veni în ajutorul sfântului locaș. Cu Dumnezeu înainte.”
Și semnează: Ion Negrea, șef de tren din Cartierul Medeea.

Evident, jertfe ca ale lui Negrea mai sunt, dar eu vreau să pun în plină lumină mai mult sufletul care se zbuiciumă și care pune pecetea autentică a Ortodoxiei, pentru concretizarea idealului nostru.”

În 1938, despre ridicarea unui nou locaș de cult, părintele Constantin Popescu mărturisea: „Mult mă frământă pe mine ridicarea unei biserici mari. Lupt pentru acest lucru și, cu toată împotrivirea unei sărăcii, nu mă las până nu-mi voi îndeplini visul. Pentru că, având o biserică spațioasă, pe lângă că mi-aș lua

răspunderea morală asupra tinerețului între 7 și 20 ani, însă așa arăta că va fi cu puțință ridicarea și spiritualizarea religiei și Bisericii noastre, tocmai azi, când au pătruns în sânul ei păcate mari și alte mizerii morale.

Până atunci, noi am făcut ce am putut. N-aveam cimitir. Un alt generos suflet, domnul Constantin Predescu, ni l-a dat. Cu o condiție: ca să se vândă pentru locuri de veci și suma ce se va încasa să fie transferată pentru construcția bisericii noastre.

N-aveam cu ce să-l împrejmuim. Domnul inginer Ionescu, prin

materialul donat de la societate, ne-a îndatorat, prin sufletul său generos.

N-aveam cu ce plăti oamenii, pentru a pune în lucru această împrejmuire. Parohienii mei, între care câțiva meseriași, într-un avânt de câteva zile, gratis au muncit până ce au terminat opera, pentru odihna lor”³⁹.

La 26 septembrie 1937, s-a programat la Biserica „Sf. Andrei”-Palas ședința Cercului Pastoral „Episcopul Gherontie”, în cadrul căreia trebuia rostită predica zilei de către diacnul Aristide Popescu. De asemenea,

se rânduise a se face o procesiune religioasă în cuprinsul parohiei⁴⁰.

Într-o caracterizare a preotului Constantin Popescu, făcută la 6 ianuarie 1949, la împlinirea vârstei de 63 de ani, preoteasa Aneta găsea că: „E bătrânel, sărăcuțul, dar tot inimos e! Face o slujbă de te slăvește. Disciplina pe care el a introdus-o aici în biserică, te face să simți unde ești și să te poți reculege cu adevărat. Când îl mai auzi și cântând, te face să lepezi grija cea lumească și să te

înălți către cel de Sus! Acest om e compus din două ființe: una de adevărat apostol și urmaș al lui Hristos, așa cum e în biserică și a doua, de adevărat om de lume: cicălit, nemulțumit, lipsit de duhul blândeții, lucru care mă uimește”⁴¹.

Preoteasa Aneta și preotul Constantin au fost nași de botez unui bărbat turc, Amet Mecmadof, la 3 iulie 1949.

La 29 noiembrie 1951, în cadrul unui cerc pastoral, preotul

Constantin Popescu a vorbit despre viața și activitatea Sfântului Apostol Andrei, cel întâi chemat, față de care avea venerație, fiind și hramul bisericii pe care o construisese în Constanța. Doi preoți comuniști l-au criticat și l-au pârât Episcopiei, fapt pentru care s-a trimis un preot în inspecție, care i-a percheziționat scriptele și cărțile bisericești după care l-a trimis la cursurile de pregătire/îndrumare misionară, la București, pentru 22 ianuarie 1952.

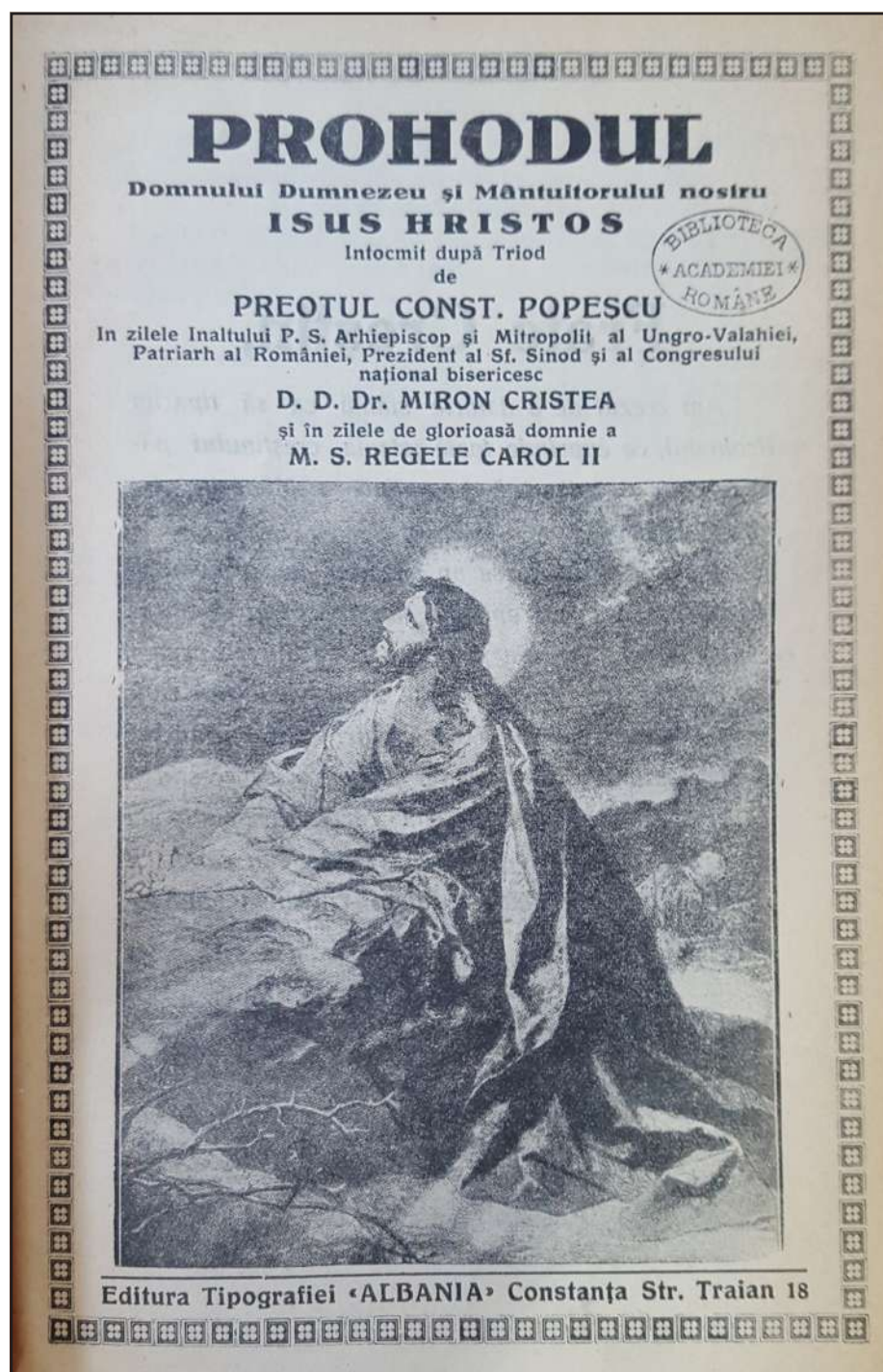
Dar la acea dată începea campania de lucru în grădină. Nu s-a dus la cursuri, nu din nesupunere față de Biserică, ci din frică de cei de la Camera Agricolă, care, neîndurători, nu voiau să știe de cursurile bisericești și puteau da amenzi și chiar puteau trimite la închisoare, pe cei care nu-și lucrau pământul. Dar a primit imediat o înștiințare, de la episcopie, că ar putea fi suspendat sau dat afară din preoție, pentru nesupunere. A urmat o întreagă corespondență, până când episcopia l-a lăsat în pace⁴².

La 1 martie 1952, Episcopia i-a dat un ordin de suspendare a părintelui Constantin din servicii și din biserică⁴³.

La 15 august 1952, preotul Constantin a fost ridicat de autorități/arestat și dus...⁴⁴.

Aneta Popescu a relatat astfel momentul arestării și ultimele sale cuvinte: „A ieșit din casă, eu i-am sărutat mâna și i-am zis: „Fii tare, Dumnezeu să-ți poarte de grijă!” iar el mi-a răspuns: „Rămâi sănătoasă și să nu pleci din aici, din casa ta, dacă nu te-or da afară! La copii să nu te duci, auzi?”⁴⁵.

„Costică a fost un vrednic apostol al lui Hristos și neînfricat; n-a încetat să-și facă datoria, propovăduind Cuvântul Evangheliei. Poate, pentru greșelile lui, că nu e om să nu le aibă, îi dă Dumnezeu această trecere prin purgatoriul pământean, ca să se prezinte mai vrednic, în fața Lui”⁴⁶.

În 1953, Aneta, fiind și părintele în temniță, a predat pământul la stat și a fost scoasă din rândul chiaburilor, scăpând și de impozite insuportabile⁴⁷.

La 9 martie 1953 s-a dat o lege de amnistie a deținuților politici. S-a lansat zvonul că preotul Constantin a venit acasă și credincioșii au năvălit la casa sa.

Fratele Nicu a cercetat listele cu deținuți decedați și nu a găsit numele preotului Constantin. La 3 martie 1954 au aflat că era în viață.

„Să nu mi se țină cuvântări, la moartea mea, să nu-mi zbiere șapte popi la cap (așa se obișnuiește la preoți), ci unul sau doi să-mi citească liniștit rugăciunile, pe care eu ți le voi lăsa în scris. Să nu-mi aduci dric, coroane, nimic din toate deșertăciunile și formele lumii acesteia, pe care le-am disprețuit toată viața!” Acesta era testamentul lui. Nimic din ce se obișnuiește și nici din ce a dorit el, n-am mai putut să-i fac. Probabil, așa a fost rânduirea Lui!⁴⁸.

La 5 aprilie 1960, Aneta a căutat osemintele soțului în cimitirul din Jilava, dar nu le-a găsit, după care i-a făcut, în bisericuța din Jilava, slujba de înmormântare, fără fast, fără cuvântări și coroane, așa cum voise⁴⁹.

Conform unui act, de la Penitenciarul Văcărești, primit la 14 octombrie 1960, părintele Constantin Popescu decedase la 16 octombrie 1952⁵⁰.

Din citirea articolelor părintelui Constantin Popescu, din publicația constănțeană „România de la Mare”, se conturează portretul unui om care studiase Istoria cu Nicolae Iorga, care a fost interesat de Istorie și după facultate, care activa în Asociația culturală „Cartea sub icoană”, care publica și împărțea gratuit cărți în popor. Este asociația care i-a ntins o mână părintelui care în 1922 întreba „Noua Revistă

Bisericească”, 1-31 aprilie, p. 31, unde putea tipări noua sa carte, o tâlcuire la Rugăciunea Tatăl nostru. Redacția nu știa. Tipografiile mai importante erau foarte ocupate.

Până la urmă, „Tatăl nostru, cartea vremii”, a fost publicată la Tipografia „Victoria” George I. Georgescu, Constanța, 1922, 96 pagini. Dar preotul Constantin Popescu, de la Biserica „Sf. Apostol Andrei” Constanța, a tipărit în Colecția Biblioteca Asociației Culturale „Cartea sub Icoană”, no. 1, Institutul de Arte Grafice „Albania”, Constanța, 1933, 32 pagini, volumul „Mântuirea prin rugăciune”, o carte pe care imediat a răspândit-o, de exemplu în seara zilei de 23 decembrie 1933, la serbarea pomului de Crăciun, de la Grădina/Grădinița de copii din I.C. Brătianu⁵¹ sau în prima zi de Crăciun, a anului 1933, prin satele dobrogene, în Fântânele, vechiul Cocealac-Domnești, Sarai, Negru Vodă, (cartierul) Palas, Techirghiol sat⁵².

Prin articolele sale, preotul Constantin Popescu milita pentru ridicarea morală a societății.

FAMILIA

Prima fiică a familiei Constantin și Aneta Popescu, Elisaveta (Vetina), a decedat la doar 9 luni, de tuse convulsivă și congestie pulmonară. Au avut apoi alte fice: Agripina, născută în 1915, la 2 ani după moartea Vetinei; Elvira, născută la 5 februarie 1916; Lilica și Tatiana.

La 4 iulie 1941, fiica Agripina a născut pe Ana Eliza Constantinescu/Lizeta, după care și-a pierdut viața.

La 13 iunie 1941, Elvira a terminat Medicina iar la 26 octombrie 1941, s-a căsătorit. Elvira și Agripina cântau la pian.

Lilica a suferit de tuberculoză și s-a internat la Sanatoriul Bucegi din Predeal. S-a căsătorit la 6 iunie 1942.

La 6 septembrie 1942, s-a căsătorit Tatiana.

Relația dintre cei doi soți Aneta și Constantin era caracterizată astfel de către preteasă: „Cât e el de mare, atât e de copilăros și simte nevoia tovarășiei mele (...). Suntem doi tovarăși nedespărțiți și nu putem trăi unul fără celălalt”⁵³.

În perioada 17 septembrie 1916 - 4 august 1918, preteasa Aneta Popescu a pribegit în Moldova.

PRIBEGIA ÎN MOLDOVA A ANETEI POPESCU

La 17 septembrie 1916, Aneta a plecat cu fetele la laz, la casa părintească, la chemarea părinților. A stat la ei o lună. S-a întors, la 14 octombrie 1916, la Vlădeni, pentru o afacere cu o pădure.

La 18 noiembrie 1916, în urma unei întâlniri între frați, la Bertești, au luat hotărârea de a se refugia în Moldova. Aneta s-a înapoiat la Vlădeni, pentru ca la 20 noiembrie 1916 să fie din nou la Bertești.

Miercuri, 23 noiembrie 1916, cumnatul Policarp a plecat la laz, s-o ducă pe tușa Tudorița acolo și s-o aducă pe sora Anetei, Agripina, o fată în vârstă de 16-17 ani. La 24 noiembrie 1916, Aneta a plecat cu Policarp la Vlădeni, pentru a ascunde lucruri și să ia lucruri pentru călătorie.

Plecarea către Moldova a fost la 26 noiembrie 1916, după ce căzuseră Bucureștiul și Ploieștiul. Au plecat cu o căruță cu 3 cai a unui refugiat din Dobrogea. Sora Anetei, Marioara, abia născuse de 3 săptămâni, pe Margareta. Au ajuns seara, la orele 19, la Brăila. Ținta era Cărlomânești, județul Tutova. Au luat un porc de 2 ani, tăiat, câțiva saci de porumb, lada cu zahăr, 3-4 roți de cașcaval, un sac de mălai și unul de făină, de la preotul Andrei Petru, tatăl de la laz.

La 7 decembrie 1916 au plecat spre satul Serdaru, unde au campat la o preoteasă nedemnă de acest titlu, soția preotului Costică/Constantin Andrei și unde au stat opt zile. La plecare, preoteasa din Serdaru a furat Anetei crucea de mărgean legată în aur, de la tușica sa, Tudorița.

După 18 decembrie au mers prin Șerbești, Traian, Independența, Plăcinta, Slobozia, Slobozia-Conachi, Cuza Vodă și Pechea. Aici au vrut să stea la preotul Aurel Constantinescu, pe care preotul Policarp îl cunoștea din Cernăuți. Preotul, însă, nu i-a primit și, de aceea, au rămas la o familie de bătrâni. Aici li s-au furat din zahăr, ceapă și săpun.

Am mers mai departe la Mihail Kogălniceanu (Mânjina), la Cudalbi, unde au găzduit la o bătrână, la Puțini, la Corad, unde au stat în casa dascălului bisericii, apoi la Matea.

La 23 decembrie 1916 s-au atașat de o coloană militară, a 5-a din Regimentul 47, formată numai din prahoveni.

Au urmat localitățile Tecuci, Gara Ghidijeni, miercuri, 28 decembrie 1916. Seara au ajuns la Gara Tutova, unde, negăsind gazdă, au dormit „sus, la macazuri, pe o pivniță”. Au continuat pe traseul Bârlad, Pogana (unde au locuit într-o cămară, la primarul satului), Puești, Cristești iar, la 31 decembrie la Mărășești. Acolo au găzduit la un creștin primitor și cumsecade.

La Dragomirești, la 1 ianuarie 1917, s-au așezat la o bătrână, într-o cumplită mizerie, unde au și luat păduchi de găini. Au plecat din Dragomirești la 3 ianuarie 1917, zi în care au ajuns la Plopana, așezându-se la un cizmar cumsecade.

La 4 ianuarie 1917 erau la Fundul Tutovei, într-o casă curățică, de unde au plecat, la 5 ianuarie 1917, la Odobești, unde s-au cazat la dascălul bisericii, până pe 9 ianuarie

1917 și unde li s-au furat din nou din lucruri.

Periplul spre Moldova a continuat cu Bacău și Letca Nouă, unde s-au așezat la un cantonier, care a sustras cerceii Marioarei.

Frații Anetei au luptat pe front, ca ofițeri. S-au întâlnit la Letca Nouă. A fost acolo și dr. Davidică, nenicul. La 13 ianuarie 1917, s-au mutat la locuitorul Ghiță Șerban.

La 5 februarie 1917, Elvira a împlinit un an. Între 7-12 februarie 1917, au fost vizitați de părintele Constantin Popescu.

Luni, 13 februarie 1917, Aneta, cu cele două fiice și Marioara, cu fiica sa, și preotul Policarp se aflau la Mărăști, jud. Bacău, în casa preotului Alexandru Nourescu.

La 15 martie 1917, Aneta află că soțul, preotul Constantin, s-a îmbolnăvit de tifos exantematic. La 19 mai 1917, află că părintele va fi mutat de la Divizia a 4-a, la un regiment pe front, fiindcă fusese avansat căpitan.

Duminică, 28 mai 1917, au botezat pe Margareta, fetița Marioarei.

Vineri, 26 mai 1917, au fost vizitați de nenicu, care a stat până la 31 iulie 1917.

La 8 octombrie 1917, s-au mutat într-o nouă locuință, într-un han la șosea.

Au fost vizitați la 8 octombrie 1917 de fratele Mitică iar la 2 noiembrie 1917, de preotul Constantin.

La 1-2 decembrie 1917 au aflat de ocupația satului părintesc lază.

La 3 ianuarie 1918 au fost vizitați de fratele Mitică iar la 10 ianuarie 1918 de fratele Nicu.

La 21 mai 1918, află că tușa Tudorița plecase la Domnul încă din martie 1918.

La 3 iunie 1918, s-au fotografiat la minut, la Bacău, împreună cu părintele Constantin.

La 5 iunie, Aneta a simțit că s-a mai sădit un vlăstar, ca o amintire vie a acelor timpuri.

La sfârșitul lui iunie 1918, în câteva zile că militarii demobilizați pot trece în teritoriul ocupat, cu familia.

Miercuri, 3 iulie 1918, au plecat spre casă, împreună cu preotul Constantin. La Vulturești, jud. Tecuci, au găzduit la învățătorul satului, Gheorghe Cârlan. La 4 iulie 1918, se aflau la Frunzeasca, Județul Tecuci. Apoi au trecut prin Vladimirești, unde au stat la niște țărani, apoi prin Serdaru, unde au stat 8 zile la același preot Constantin Andrei.

Nemții nu permiteau decât trecerea demobilizaților, nu și a familiilor lor. Astfel că preotul Constantin Popescu a trecut în Muntenia, la 10 iulie 1918, pentru a obține permise pentru familia sa.

La 18 iulie 1918, fratele Mitică a aflat că primiseră legitimațiile/permisele pentru călătoria înapoi.

La 22 iulie 1918, Aneta a părăsit Serdaru. La ora 11 se afla la Tecuci iar la ora 15 – la Mărășești Gară. În Gara Buzău s-a întâlnit cu preotul Constantin Popescu și cu fratele acestuia, preotul Chiril Rădulescu.

Au ajuns în Gara Chioara și apoi la lază, unde au găsit pe părintele Andrei Petru, cu mâna fracturată de bulgari. Au stat 5 zile la lază, din cauza sarcinii și a oboșelii. La Bordușelu, tatăl preotului Constantin era bolnav. La 4 august 1918, Aneta a plecat de la lază la Vlădeni.

În primăvara anului 1933, familia Aneta și preot Constantin au luat în posesie un lot de 5 ha, convenit preotului Constantin, după demobilizare⁵⁴.

În timpul bombardamentului deasupra Constanței, din 11 iunie 1944, preotul Constantin a fost prins, cu enoriașii, și una din fiice, Lilica, în biserică, la slujbă. Părintele i-a-nedemnat pe cei mai slabi de înger să meargă în adăposturi. Nimeni n-a voit să plece: „Stăm cu Sfinția ta, aici, părinte! Ce o vrea Dumnezeu!”⁵⁵.

„Ca vârf la grămadă, de pe 15 februarie (1949), Biserica e scoasă din stat, deci și Costică. Suntem informați că nu e scos din preoție, dar pe aceasta nu putem conta, este egal cu zero. Cum să poți trăi de pe spinarea religiei, când niciodată n-ai speculat-o, ci ai divinizat-o numai și ai luptat din răputeri la nivel înalt. Cum să îndrăznești să aștepti banul nenorocitului, care n-are nici el mai mult ca tine?”⁵⁶

Între evenimentele enumerate la data de 17 aprilie 1949, Duminica Floriilor, Aneta Popescu relatează despre percheziții pentru îmbrăcăminte, lenjerie din partea regimului, care-i suspecta că sunt reacționari⁵⁷.

Tot atunci, părintele Constantin trebuia să fie foarte atent la vorbe și fapte: „Costică, săracul, este un apostol vrednic al lui Hristos, dar fiecare cuvânt trebuie să și-l îngrădească de teamă și mai mult de grija noastră, ca să nu fie aruncat în întuneric. Poate nu te-ai teme, dacă ai ști, că, făcând asemenea sacrificiu, schimbi cursul lucrurilor și faci ca inimile oamenilor să se plămădească din alt aluat, iar glasul tău n-ar răsună în pustie”⁵⁸.

În aprilie 1950, o comisie ministerială a inspectat grădina familiei Popescu și a opinat că nu este îngrijită și a reclamat la Miliție pentru sabotaj. Până la 25 ale lunii trebuia să curețe livada de caiși de omizi, s-o văruiască, pentru a evita sancțiunile legii⁵⁹.

OPERA

Ucenicia în ale ziaristicii a făcut-o părintele în Ialomița, la Vlădeni, la publicația „Lupta. Foaia Naționaliștilor Ialomițeni”, a cărei definiție de dicționar este: „Apare de două ori pe lună. Sub conducerea unui comitet. Redacția și Administrația Lehliu – Ialomița: 1 iulie 1912 (I, nr. 1), 20 iulie 1912 (I,

nr. 2), 20 august 1912 (I, nr. 3), 25 septembrie 1912 (I, nr. 4), 1 noiembrie 1912 (I, nr. 5). Redacția G. Vlădescu-Albești, Lehliu-Ialomița. Administrația Preotul Const. Popescu, Vlădeni-Ialomița: 1 decembrie 1912 (I, nr. 6), 20 ianuarie 1913 (I, nr. 7), 20 februarie 1913 (I, nr. 8), 7 aprilie 1913 (I, nr. 9)⁶⁰.

A scris o mulțime de articole în acest periodic ialomițean: Păstorul să se trezească căci turma pierde, 20 iulie 1912, p. 2; Drepturi atacate, 1 decembrie 1912, p. 2; Credința de azi (urmare), 20 ianuarie 1913, p. 1-2; Toți preoții sunt idealști?, 20 februarie 1913, p. 1-2; Care credință este adevărată?, 7 aprilie 1913, p. 2; În apus oamenii savanți servesc religiunii lor, 7 aprilie 1913, p. 4.

O serie de alte numere din ziarul „Lupta” îl aminteau pe părinte la corespondență: Cronică-Fapte, în „Lupta” 1 noiembrie 1912, p. 4; Cronică-Fapte, în „Lupta”, 1 decembrie 1912, p. 4; Cronică-Fapte, în „Lupta”, 20 ianuarie 1913, p. 4; Cronică-Fapte, în „Lupta”, 20 februarie 1913, p. 3.

A scris și la „Revista Ortodoxă”: Pr. Const(antin) Popescu-Vlădeni, Dreptatea lui Dumnezeu, octombrie 1914, p. 16-18 (Calamitățile apar ca manifestare a dreptății divine. Rugăciunea este arma puternică pentru înlăturarea pericolului); Datoria socială și creștinii după J. Aiuraudi, (sfârșit), traducere, aprilie-mai 1915, p. 233-238. Aceeași publicație îi răspundea în numărul din noiembrie 1914, p. 64: „Păr. C.P. Vlăd. Ialomița. Vom publica treptat. (...) O traducere e bună când nu se cunoaște că e traducere”.

Între colaboratorii revistei „Noua Revistă Bisericească”, s-au aflat pr. Rădulescu-Ștefănești, pr. D. Vasilescu, pr. Mih. Fluture, pr. Const(antin) Popescu înscriși pe coperta II din numerele: 1 septembrie-15 octombrie 1921, 15 octombrie-31 noiembrie 1921,

1-31 decembrie 1921, 1 ianuarie-15 februarie 1922, 15 februarie-31 martie 1922, 1-31 aprilie 1922, 1-31 mai 1922, iunie-iulie 1922, 1 august-15 septembrie 1922, 15 septembrie-1 noiembrie 1922, 1-31 noiembrie 1922, 1-31 decembrie 1922, ianuarie-martie 1923, aprilie 1923, 1 mai-15 iunie 1923, 16 iunie-31 iulie 1923, 1 august-30 septembrie 1923, 1 octombrie-30 noiembrie 1923, 1-31 decembrie 1923, 1 ianuarie-29 februarie 1924, martie 1924.

I s-a răspuns în „Noua Revistă Bisericească”, la 1 septembrie-15 octombrie 1921, p. 224 și la 1-31 aprilie 1922, p. 31.

A fost primul redactor-șef al revistei Episcopiei Constanța, „Tomisul” (1924-1927)/Tomis (1927-1928) (care a apărut în perioada 15 aprilie 1924–iunie 1948), timp în care nu a fost remunerat.

A scris numeroase articole în „Tomisul”, între 1924-1926, semnate Pr. Const(antin) Popescu-Vlădeni/ Pr. Const(antin) Popescu/ Pr. Const(antin) Popescu, Revizor Eparhial/ (Preot) Econom Const(antin) Popescu, Directorul „Tomisului” și Revizor Eparhial/ Păr. C.P. : Mângâieri și speranțe pentru viitor, 15 aprilie 1924, p. 7-9; Sinagoga și biserica, 15 august 1924, p. 90-94; Spre trezire și muncă, 15 noiembrie 1924, p. 136; Hristos pe pământ..., 15 decembrie 1924, p. 147-148; Urare, 15 ianuarie 1925, p. 1-2; Steaua noastră, decembrie 1926, p. 6-7; lubiți pe săraci, 15 martie 1925, p. 43-44; Cuvintelor „Dobrogei Junii”, 15 martie 1925, p. 44-45 (i s-a răspuns prin Const. N. Sarry, Pentru Păr. Constantin Popescu, în „Dobrogea Jună”, 24 martie 1925, p. 1: articolul părintelui fusese determinat de articolele din „Dobrogea Jună” despre progresul adventismului în zona Constanței); Învierea Domnului Iisus, 15 aprilie 1925, p. 57-61; N-avem apostoli, 15 iunie 1925, p. 81-82; Pavel Apostolul,

15 iulie 1925, p. 106-108; Pr. Const(antin). Popescu, Dreptatea..., 1 august 1925, p. 113; Congresul nostru, 15 septembrie 1925, p. 130-131; P.S. Ilarie mort... , 15 octombrie 1925, p. 145-146; Lumea îi rea, 15 noiembrie 1925, p. 161-162; Pe când s-a născut Iisus, 15 decembrie 1925, p. 179-181; Cum vom păși în anul 1926?, 15 ianuarie 1926, p. 193-194; Cărți, 15 ianuarie 1926, p. 204-205; Înștiințare, 15 ianuarie 1926, p. 208; Hristos a înviat, 15 martie-1 aprilie 1926, p. 3-4.

A corespondat cu „Biserica Ortodoxă Română”, care-i și răspundea la o scrisoare în numărul din februarie 1924, p. 128, în Poșta Redacției.

„Biserica Ortodoxă Română” din iulie 1925, p. 444-445, comenta articolul părintelui Constantin Popescu, N-avem apostoli, din „Tomisul”, 15 iunie 1925.

În Capitolul Cărți, reviste, ziare, din „Biserica Ortodoxă Română”, noiembrie-decembrie 1933, la pp. 589-591, sub semnătura pr. Const. Popescu-Constanța, dar și în *Pédagogie pittoresque* (Scènes de folklore roumain), de Dr. Const. Mureșanu, profesor Editions Delachaux & Niestlé S.A., Paris, sub semnătura Preotul Const. Popescu se prezintă volumul premiat de Academia Română, Profesor Dr. Const. Mureșanu, *Pédagogie pittoresque* (Scènes de folklore roumain), Editions Delachaux & Niestlé S.A., Paris, inspirat chiar de viața și pastorația sa. Autorul a cunoscut pe Părintele Constantin Popescu „în a cărui casă a fost și de la care a primit transfuziune de iubire și de credință statornică”.

Eroul romanului, tânăr teolog, a refuzat o parohie într-un sat bogat, la îndemnul episcopului. Acolo, în sat, preotul colaborează fructuos cu învățătorul, cu profesorul de științe naturale Gavriil și clăcașii. Vizitează școala și instituie examene

în biserică, în fața credincioșilor. Pe timpul iernii era sufletul clăcii cu „taifasuri, cu tâlc folcloric și moral”.

A scris și în „Viitorul”: Preot Const. Popescu Palas, în Cazul cu faimoșii cursiști, în „Viitorul”, 1 iunie 1932, p. 4-5; De la Constanța, 1 și 15 decembrie 1937, p. 7; Deznădejdea domnului profesor Boroianu, februarie 1941, p. 3-4: apel la achitarea abonamentului pentru a susține în continuare „Viitorul”.

A colaborat și cu ziare locale din Constanța, precum „România de la Mare” și „Dobrogea Jună”.

În „România de la Mare” a publicat cu numele de Preotul Const. Popescu: De Anul Nou, reflexii, examen de conștiință și urări, 1 ianuarie 1934, p. 1; Ce fel de dreptate?, 12 februarie 1934, p. 1; Iată am primit o palmă, 12 februarie 1934, p. 5; Să se vadă osârdia, 19 februarie 1934, p. 1; Iată viața, 26 februarie 1934, p. 1; Mărturisiri, 5 martie 1934, p. 1; Lupte și biruinți, 12 martie 1934, p. 1; Puterea și dreptul Creștinismului, 19 martie 1934, p. 1; O lipsă de manifestare creștină, în „România de la Mare”, 26 martie 1934, p. 1; Meditații. În Săptămâna Patimilor, 2 aprilie 1934, p. 1; Se sting apostolii satelor, 2 aprilie 1934, p. 3; Hristos a înviat, 8 aprilie 1934, p. 1; Cuvântul nostru, 16 aprilie 1934, p. 1; Saltul crimelor, 30 aprilie 1934, p. 1; Pasul grabnic, spre ajutor, 7 mai 1934, p. 1; Vitejia o ai, când crezi în Dumnezeu, 14 mai 1934, p. 1; Săptămâna cărții. Dăm slavă lui Dumnezeu, 21 mai 1934, p. 1; Domni cu ifose, 28 mai 1934, p. 1; Să fim atenți, 4 iunie 1934, p. 1; În trecut și prezent, 11 iunie 1934, p. 1; Și acum o lămurire completă, 18 iunie 1934, p. 1; Însuflețirea și nădejdea noastră, 25 iunie 1934, p. 1; Părerii și o hotărâre, 2 iulie 1934, p. 1; Mijește degradarea, 9 iulie 1934, p. 1 (despre venirea la Parohia Sudiți a unui alt preot, pe lângă paroh); Beția senzualismului, 16 iulie 1934, p. 1; Împrejurări și lupte cu folos, 23 iulie

1934, p. 1; Frate, îți răspund, 30 iulie 1934, p. 1; Altă grijă?, 6 iulie 1934, p. 1; Păcatele noastre, am orbit!, 13 august 1934, p. 1; Rană și tămăduire, 20 august 1934, p. 1; Să facă preotul politică?, 27 august 1934, p. 1; Îndrumări creștine, 3 septembrie 1934, p. 1; Mama, 10 septembrie 1934, p. 1; Nedreptate... Ilegalitate..., 17 septembrie 1934, p. 1; Suflete care te înalță, 24 septembrie 1934, p. 1; Atitudine și tactică, 1 octombrie 1934, p. 1; Ce fel de repaus duminical avem?, 8 octombrie 1934, p. 1; Până când atâta profanare, 15 octombrie 1934, p. 1; Lipsă de gândire și de acțiune creștină, 22 octombrie 1934, p. 1; Nu suntem pătrunși de lumina adevărată, 29 octombrie 1934, p. 1; Reclamagii, 5 noiembrie 1934, p. 1; Mărturisirea unui apostol, 12 noiembrie 1934, p. 1; Oare păcatele pot fi tănuite?, 19 noiembrie 1934, p. 1; Printre golani, 26 noiembrie 1934, p. 1; Cât este de lumea de rea, 3 decembrie 1934, p. 1; Biserica geme, 10 decembrie 1934, p. 1; Dispreț pentru munca altuia, 17 decembrie 1934, p. 1; Nașterea Ta Hristoase... Slavă Ție..., 24 decembrie 1934, p. 1; Urarea noastră!, 1 ianuarie 1935, p. 1; O țintă avem: îmbuibarea, 21 ianuarie 1935, p. 1; Care poate fi adevărul?, 28 ianuarie 1935, p. 1; Drumul Crucii, 4 februarie 1935, p. 1; Asaltul păcatelor, 11 februarie 1935, p. 1; Nepăsătorii, 18 februarie 1935, p. 1; Șarlele, 25 februarie 1935, p. 1; Apostolii se sting, 4 martie 1935, p. 1; Ne trebuie lupta, 11 martie 1935, p. 1; O constatare, 18 martie 1935, p. 1; Avântul mulțimii, 25 martie 1935, p. 1; Pe drumul amenințărilor, 1 aprilie 1935, p. 1; Nedreptate, 8 aprilie 1935, p. 1; Rânduri către Domnul Profesor Universitar Boroianu, 15 aprilie 1935, p. 2; Trântorul, 22 aprilie 1935, p. 1; Hristos a înviat, 29 aprilie 1935, p. 1; Să scriem drept, 6 mai 1935, p. 1; Iulian Apostatul, 13 mai 1935, p. 1; Săptămâna Cărții, 20 mai 1935, p. 1; Caracterul, 27 mai 1935, p. 1; Către

Ministrul nostru de Culte, Domnul Lepădatu, 3 iunie 1935, p. 1; Lucruri ce te înspăimântă, 10 iunie 1935, p. 1; Din trecutul Apostolilor, 17 iunie 1935, p. 1; Păgânism și sărăcie, 24 iunie 1935, p. 1; De vacanță, 1 iulie 1935, p. 1; Dintr-o convorbire, 8 iulie 1935, p. 1; Ce țâșnesc din societatea noastră gazetărească, 15 iulie 1935, p. 1; Preludiu, 22 iulie 1935, p. 1-2; Poporul albanez: Câteva amintiri, 22 iulie 1935, p. 4; O lămurire respectuoasă, 29 iulie 1935, p. 1; Tâlharii alungați, 5 august 1935, p. 1; Sezon=putregai, 12 august 1935, p. 1; Repausul duminical, 19 august 1935, p. 1; Cărturari și Farisei, 26 august 1935, p. 1; Maglavitul (I), 2 septembrie 1935, p. 1; II, 9 septembrie 1935, p. 1; III, 16 septembrie 1935, p. 1; IV, 23 septembrie 1935, p. 1; V, 30 septembrie 1935, p. 1; VI, 7 octombrie 1935, p. 1; VII, 14 octombrie 1935, p. 1; VIII, 21 octombrie 1935, p. 1-2; IX, 29 octombrie 1935, p. 1-2; X, 4 octombrie 1935, p. 1-2; Părerii și discuții. În atenția oricui, 2 septembrie 1935, p. 5; Statul țărănesc, 11 noiembrie 1935, p. 1-2, 18 noiembrie 1935, p. 1-2; Animalul puturos, 25 noiembrie 1935, p. 1-2; Porunca P.S. Episcop Vartolomeiu, 11 noiembrie 1935, p. 1-2; Animalitate și tiranie, 9 decembrie 1935, p. 1-2; Creștini suntem noi?, 16 decembrie 1935, p. 1; De Crăciun. Exemplul magilor, 23 decembrie 1935, p. 1; De Anul Nou, 30 decembrie 1935, p. 1; Aspre cuvinte, dar drepte, 6 ianuarie 1936, p. 1; Prin case, 13 ianuarie 1936, p. 1; impresii după mersul cu botezul în parohie; Tita, 20 ianuarie 1936, p. 1-2; Monștrii, 27 ianuarie 1936, p. 1-2; Poruncă Patriarhală?, 3 februarie 1936, p. 1; Presimțiri funeste?, 10 februarie 1936, p. 1; Din Pământul Domnului Cealic, 17 februarie 1936, p. 1; O lămurire, 24 februarie 1936, p. 1; Hristos alungat, 2 martie 1936, p. 1; În politică, 20 aprilie 1936, p. 1; Șandru, unitul, 1 iunie 1936, p.

1; Șandru, unitul misionar, 8 iunie 1936, p. 1; Lipsa de gândire și de simțire și la Șandru, 15 iunie 1936, p. 1, 4; Boul, 22 iunie 1936, p. 1, 5; Prețuirea celor mutați de la noi, 29 iunie 1936, p. 2; O recunoștință, 6 iulie 1936, p. 4; Lume afurisită, 20 iulie 1936, p. 1; Prezent, Domnule Gherghel, 24 august 1936, p. 1-2; Pace tuturor, 14 septembrie 1936, p. 1; Asociația doamnelor române, 21 septembrie 1936, p. 1; † Un coleg al meu, 21 septembrie 1936, p. 2; Există o primejdie, 28 septembrie 1936, p. 1; Răspuns Părintelui Ciorbaru, 2 noiembrie 1936, p. 1; Apostolul Toma (În atențiunea lui Ciorbaru din Șipote și a altora ca el), 30 mai 1938, p. 1; Creștinismul în viața Reginei Maria, 1 august 1938, p. 3; Înfăptuiri creștine, 12 decembrie 1938, p. 1; Creștine, ți-amintești de o Lumină, 2 ianuarie 1939, p. 3.

A publicat, tot cu numele de Preotul Const. Popescu, un mic capitol într-unul din Calendarele Asociației „Cartea sub icoană”, în 1940: Biserica vie, în „Cartea anului 1940”, Institutul de Arte Grafice „Albania”-Constanța, 1940, în Biblioteca Asociației Culturale „Cartea sub icoană”, No. 19-20, p. 64-65.

Este autorul volumelor: Preotul Const. Popescu, Despre cei căzuți, și despre ciumă, teză pentru licență, Universitatea din București, Facultatea de Teologie, Speranța-Institut de Arte Grafice, București, 1910, 83 pagini; Const. Popescu, Tatăl nostru, cartea vremii, Tipografia „Victoria” George I. Georgescu, Constanța, 1922, 96 pagini; Pr. Const. Popescu, Preotul misionar, Imprimeria Ministerului Cultelor și Artelor, București, 1924, 29 pagini; Preotul Const. Popescu, „Sadhu Sundar Singh”, studiu comparativ, Institutul de Arte Grafice al ziarului „Dobrogea Jună”, Constanța, 1927, 24 pagini; Preotul Const. Popescu, Biserica Sf. Apostol

Andrei, Constanța, Mântuirea prin rugăciune, în Colecția Biblioteca Asociației Culturale „Cartea sub icoană”, no. 1, Institutul de Arte Grafice „Albania”, Constanța, 1933, 32 pagini; Preotul Const. Popescu, Organizarea Bisericii și rolul preotului în „Statul țărănesc”, Institutul de Arte Grafice „Albania”, Constanța, 1937, 31 pagini.

În 1936 s-a îngrijit de întocmirea și tipărirea unui „Prohod”, Editura Tipografiei „Albania”, Constanța, în 24 pagini.

Pentru ortodoxia și mărturisirea credinței sale, pentru stăruința în bine, adevăr și credință, pentru martiriul său, părintele Econom Constantin Popescu a intrat în străduințele și rugăciunile unor slujitori bisericești și credincioși care l-ar dori canonizat.

**PRIEST CONSTANTIN
RĂDULESCU POPESCU
(JANUARY 6, 1886-OCTOBER
16, 1952). VICAR IN VLĂDENI-
IALOMIȚA (1909-1921) AND ST.
ANDREI PALAS-CONSTANȚA
(1921-1952)**

Abstract: The article represents a portrait of Constantin Rădulescu Popescu, being offered information regarding his life and his activity as priest. He participated on the battlefield in the First World War.

Keywords: Constantin Rădulescu Popescu, military priest, Aneta Popescu, Constanța, First World War.

- [1] Catedrala „Sfinții Împărați” Urziceni. 1925, p. 1.
- [2] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu prin două războaie mondiale, Reflection Publishing, Editura Reflecții, California, p. 106.
- [3] <http://www.marturisorii.ro/2015/01/12/parintele-constantin-popescu-martirul-fara-mormant-cunoscut-129-de-ani-de-la-nastere-12-ianuarie-1886-1952/>
- [4] Eparhia Constanța, 10 ani de autonomie bisericească, 1936, p. 19.
- [5] Ionuț Druche, Adevărul și dreptatea, întruchipate în ființa lui, în „Ziarul Lumina”, 18 iunie 2017, cf. <http://ziarullumina.ro/adevarul-si-dreptatea-intruchipate-in-fiinta-lui-123587.html>
- [6] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 188.
- [7] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 15.
- [8] Ionuț Druche, Adevărul și dreptatea, întruchipate în ființa lui, în „Ziarul Lumina”, 18 iunie 2017, cf. <http://ziarullumina.ro/adevarul-si-dreptatea-intruchipate-in-fiinta-lui-123587.html>
- [9] Administrațiunea Cassei Bisericii, Anuar 1909, București, Tipografia Cărților Bisericești, 1909, p. 58.
- [10] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 122.
- [11] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 148.
- [12] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 198.
- [13] Eparhia Constanța, 10 ani ..., 1936, p. 19.
- [14] Calendarul Episcopiei Constanța pe anul de la Hristos 1946, Constanța, Tipografia Albania, 1946, p. 50.
- [15] Eparhia Constanța, 10 ani de autonomie bisericească, 1936, p. 19.
- [16] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 151.
- [17] „Tomisul”, 15 ianuarie 1925, p. 32.
- [18] Adunarea generală a Societății preoțești „Solidaritatea”, în „Dobrogea Jună”, 16 mai 1925, p. 1.
- [19] Scandalul de la Liceu, în „Dobrogea Jună”, 22 septembrie 1925, p. 1.
- [20] „Biserica Ortodoxă Română”, ianuarie 1926, p. 48.
- [21] Informații, în „Dobrogea Jună”, 20 decembrie 1925, p. 1.
- [22] <http://www.marturisorii.ro/2015/01/12/parintele-constantin-popescu-martirul-fara-mormant-cunoscut-129-de-ani-de-la-nastere-12-ianuarie-1886-1952/>
- [23] <https://www.ziuaconstanta.ro/stiri/invitati/jurnalul-unei-preotese-pe-timp-de-razboi-galerie-foto-650011.html>
- [24] Iconom C. Nazarie, Activitatea preoților de armată în Campania din 1916-1918, Tipografia Cărților Bisericești, București, 1921, p. 52, 98.
- [25] A.N.I.C., Fond M.I.C.P., Direcția Contabilității, dosar nr. 529/1916, f. 319.
- [26] A.N.I.C., Fond M.C.I.P., Direcția Contabilității, dosar nr. 1097/1916, f. 157-158.
- [27] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 43.
- [28] Ion Fățoiu, „Cartea sub icoană” un Pestalozzi român, în „România de la Mare”, 28 februarie 1938, p. 1-2.
- [29] Pr. Sc. Mihail Buric, „Cartea sub icoană”, în „România de la Mare”, 21 martie 1938, p. 1.
- [30] Pomul de Crăciun de la Grădina de copii din I.C. Brătianu, în „România de la Mare”, 1 ianuarie 1934, p. 4.
- [31] Petre D. Caragea, Manifestarea spirituală de la Palas, înfrățirea între carte și biserică, în „România de la Mare”, 1 ianuarie 1934, p. 6.
- [32] Dr. Constantin Mureșanu, Profesor la Seminarul teologic și Liceul Militar din Iași, Laureat al Academiei Române, Educația tineretului în Biserică, Școală și Armată prin „Cartea sub icoană”, (în Colecția) „Școala Creatoare”, Biblioteca Pedagogică, Tiparul Albina Românească, Iași, 1937, p. 15-19.
- [33] I.N. Duployen, Sărbătorirea unui cărturar dobrogean, în „România de la Mare”, 19 februarie 1934, p. 6.
- [34] Apostolii se sting, în „România de la Mare”, 4 martie 1935, p. 1.
- [35] „Cartea sub icoană” printre docherii manuali, în „România de la Mare”, 1 martie 1937, p. 2.
- [36] „Cartea sub icoană” printre ucenici, în „România de la Mare”, 29 martie 1937, p. 1.
- [37] „Cartea sub icoană” printre ucenici, în „România de la Mare”, 29 martie 1937, p. 1; M., „Cartea sub icoană” la Carmen Sylva, în „România de la Mare”, 21 martie 1938, p. 1.
- [38] Un nou locaș de biserică la Constanța. O faptă pozitivă creștinească, în „România de la Mare”, 19 februarie 1934, p. 1.
- [39] Înfrățirea creștinească, în „România de la Mare”, 12 decembrie 1938, p. 1.
- [40] Cerc pastoral la Palas, în „România de la Mare”, 13 septembrie 1937, p. 2.
- [41] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 106.
- [42] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 157-158.
- [43] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 159.
- [44] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 160.
- [45] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 196.
- [46] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 162.
- [47] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 163.
- [48] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 184.
- [49] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 195.
- [50] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 197.
- [51] Pomul de Crăciun de la Grădina de copii din I.C. Brătianu, în „România de la Mare”, 1 ianuarie 1934, p. 4.
- [52] Petre D. Caragea, Manifestarea spirituală de la Palas, înfrățirea între carte și biserică, în „România de la Mare”, 1 ianuarie 1934, p. 6.
- [53] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 154.
- [54] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 79.
- [55] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 90.
- [56] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 117.
- [57] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 115.
- [58] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 116.
- [59] Aneta C. Popescu, Jurnalul meu ..., p. 133-134.
- [60] Georgeta Răduică, Nicolin Răduică, Dicționarul presei românești (1731-1918), Editura Științifică, București, 1995, p. 269.